

NHÌN LẠI CÁC SỰ KIỆN VĂN HÓA NỔI BẬT CỦA THÀNH PHỐ ĐÀ NẴNG trong năm 2022

ThS BÙI VĂN TIẾNG

Hội Khoa học Lịch sử thành phố Đà Nẵng

Có thể nói sự trở lại của các sự kiện văn hóa nổi bật ở thành phố bên sông Hàn trong năm 2022 đã góp phần phục hồi thương hiệu *Đà Nẵng đáng đến* sau hai năm “chững lại” do phải căng mình chống chọi với đại dịch Covid-19. Trước hết là Triển lãm Mỹ thuật lần thứ 27 khu vực Nam miền Trung và Tây Nguyên do Ủy ban nhân dân thành phố Đà Nẵng phối hợp với Hội Mỹ thuật Việt Nam đồng tổ chức nhân kỷ niệm 77 năm Cách mạng Tháng Tám và Quốc khánh mùng 2-9, khai mạc vào chiều ngày 12-8. Đây không phải lần đầu thành phố Đà Nẵng được giới mỹ thuật trong khu vực và Hội Mỹ thuật Việt Nam chọn làm nơi đăng cai tổ chức triển lãm mỹ thuật toàn khu vực. Tuy nhiên so với hai lần trước, lần này Triển lãm Mỹ thuật khu vực nam miền Trung và Tây Nguyên được tổ chức ngay tại Công viên APEC 2017 - cũng chính là một triển lãm mỹ thuật quốc tế ngoài trời, nơi thể hiện - bằng ngôn ngữ nghệ thuật tạo hình - khát vọng cùng nhau phát triển của 21 nước thành viên Diễn đàn kinh tế châu Á - Thái Bình Dương.

Không phải ngẫu nhiên mà Đà Nẵng đã tập trung đầu tư nâng cấp/mở rộng không gian công cộng không chỉ có ý nghĩa về tinh hữu nghị và hội nhập quốc tế mà còn có ý nghĩa về nghệ thuật này. Có thể nói việc tổ chức Triển lãm Mỹ thuật lần thứ 27 khu vực Nam miền Trung và Tây Nguyên trong không gian của Công viên APEC 2017 đã góp phần

làm đậm nét hơn ý nghĩa nghệ thuật của công viên này. Xin nói thêm, Đà Nẵng cũng là nơi có duyên với mỹ thuật thế giới không chỉ qua các pho tượng của 21 nước thành viên Diễn đàn kinh tế châu Á - Thái Bình Dương trưng bày trong Công viên APEC 2017, mà còn qua một bức tranh màu nước về phong cảnh thành phố bên sông Hàn với hình ảnh dãy núi Sơn Trà bên kia sông và tàu thuyền neo đậu trong cảng Đà Nẵng ở bờ Tây, và cả con đường ven sông chưa tráng nhựa, được một họa sĩ người Pháp tên là Gaston Rouillet vẽ tại Đà Nẵng vào năm 1886, khi vùng đất này chưa trở thành nhượng địa Tourane. Tại “sân chơi” mỹ thuật lần này còn có hình bóng thân thương của một người nhạc sĩ Đà Nẵng tài hoa là Phan Huỳnh Điểu qua bức tượng nhạc sĩ của những bản tình ca của họa sĩ Đinh Gia Thắng được trưng bày ngay tại lối vào triển lãm.

Năm 2022 cũng là năm Đà Nẵng tổ chức nhiều sự kiện giao lưu văn hóa quốc tế như *Tuần Văn hóa Lào tại Đà Nẵng* nhân kỷ niệm 60 năm ngày thiết lập quan hệ ngoại giao Việt Nam - Lào (1962 - 2022) với điểm nhấn là chương trình biểu diễn nghệ thuật của Đoàn Nghệ thuật quốc gia Lào, như *Lễ hội Việt Nam - Nhật Bản* hướng tới kỷ niệm 50 năm ngày thiết lập quan hệ ngoại giao giữa Việt Nam và Nhật Bản vào năm 2023. Đặc biệt, lần đầu tiên tại Đà Nẵng, *Lễ hội âm nhạc và kết nối cộng*

đồng *BridgeFest* lần thứ 6 năm 2022 được Ủy ban nhân dân thành phố Đà Nẵng, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, phái đoàn Ngoại giao Hoa Kỳ tại Việt Nam, Đại sứ quán Thụy Sĩ và Oxfam phối hợp tổ chức, quy tụ dàn nghệ sĩ nổi tiếng với nhiều trường phái âm nhạc khác nhau như: nhóm nhạc Backtrack Vocals: A Cappella đến từ Hoa Kỳ, nghệ sĩ âm thanh Nikola H. Mounoud, Da LAB, Mỹ Anh, ban nhạc Bức Tường, Kimmese, Brainwave, Mesid3 cùng nhiều nghệ sĩ nổi tiếng khác. Và cũng là lần đầu tiên *Lễ hội Việt Nam - Hàn Quốc* năm 2022 được tổ chức tại Đà Nẵng nhân kỷ niệm 30 năm ngày thiết lập quan hệ ngoại giao giữa Việt Nam và Hàn Quốc (1992 - 2022) và được khép lại với *Đêm Âm nhạc Hàn Quốc* đầy cảm xúc tại Nhà hát Trung Vương.

Cũng nhân kỷ niệm 30 năm ngày thiết lập quan hệ ngoại giao giữa Việt Nam và Hàn Quốc, Liên hiệp các Hội Văn học Nghệ thuật thành phố đã đón đoàn văn nghệ sĩ của Hiệp hội Văn hóa Nghệ thuật thành phố Daegu đến thăm và ký biên bản ghi nhớ về giao lưu văn học nghệ thuật giữa hai Liên hiệp Hội vào cuối tháng 9 năm 2022 tại Nhà hát tuồng Nguyễn Hiền Dĩnh, theo đó hằng năm mỗi thành phố sẽ cử một đoàn nghệ sĩ sang Hàn Quốc hoặc Việt Nam để triển lãm mỹ thuật, nhiếp ảnh nghệ thuật, để trình diễn âm nhạc - trước hết là âm nhạc cổ truyền - và một số loại hình nghệ thuật biểu diễn khác. Và do các nghệ sĩ biểu diễn của Hiệp hội Văn hóa Nghệ thuật thành phố Daegu đã kết hợp trình diễn trên sân khấu Nhà hát tuồng Nguyễn Hiền Dĩnh nhiều tiết mục in đậm dấu ấn văn hóa Hàn Quốc, cho nên năm 2023 sẽ đến lượt đoàn văn nghệ sĩ Đà Nẵng “mang chuông đi đánh xứ người” ở Daegu nhằm góp phần thể hiện thương hiệu văn hóa của thành phố bên sông Hàn. Đây là sự kiện đáng nhớ đối với văn nghệ sĩ thành phố bên sông Hàn, mở ra những tiền đề quan trọng trong hợp tác quốc tế về văn học nghệ thuật của văn nghệ sĩ thành phố Đà Nẵng và thành phố Daegu.

Nhắc đến Nhà hát tuồng Nguyễn Hiền Dĩnh, không thể không đề cập nỗ lực của Hội Nghệ sĩ sân khấu thành phố trong việc dày công sưu tầm các kịch bản kịch hát bài chòi - một thể loại kịch mới mang đặc trưng Trung Trung Bộ, với chất liệu từ hò

hát bài chòi dân gian kết hợp với dân ca Khu 5 - từng “vang bóng một thời” (theo cách nói của nhà văn Nguyễn Tuân) trên sân khấu cả nước, để in thành tuyển tập *Kịch bản dân ca Khu 5* (Nhà xuất bản Hội Nhà văn, 2022) nhằm giới thiệu di sản văn hóa độc đáo này với đông đảo công chúng yêu quý nghệ thuật bài chòi Trung Trung Bộ; đồng thời đang chuẩn bị ấn hành tiếp cuốn sách *Nhạc dân ca bài chòi và tuồng*. Đáng chú ý là vào cuối tháng 10 vừa qua Nhà hát tuồng Nguyễn Hiền Dĩnh tổ chức biểu diễn trở lại chương trình nghệ thuật truyền thống Hồn Việt phục vụ du khách sau hơn hai năm tạm ngừng vì đại dịch Covid-19. Đây là chương trình biểu diễn các trích đoạn kinh điển và nghệ thuật hóa trang đặc trưng của tuồng xứ Quảng, đồng thời lồng ghép những tiết mục nghệ thuật truyền thống đặc trưng của các vùng miền khác, cũng là cách “đưa tuồng xuống phố” nhằm góp phần bảo tồn, phát huy nghệ thuật truyền thống, đưa nghệ thuật tuồng đến gần với công chúng.

Một sự kiện văn hóa Đà Nẵng cũng rất ấn tượng trong năm 2022 là Lễ Kỷ niệm 20 năm Xây dựng và Phát triển Nhà hát Trung Vương Đà Nẵng (2002 - 2022) và Chương trình nghệ thuật *Khát vọng tương lai* - Nhà hát Trung Vương ở đây là tên gọi một đơn vị nghệ thuật biểu diễn công lập ở Đà Nẵng - chứ không phải tên gọi một rạp hát - được hình thành trên cơ sở hợp nhất Đoàn Ca múa nhạc thành phố Đà Nẵng và Công ty Tổ chức biểu diễn thành phố Đà Nẵng theo Quyết định số 64/QĐ-UBND ngày 13-5-2002 của Ủy ban nhân dân thành phố Đà Nẵng. Định hướng của Nhà hát Trung Vương trong thời gian tới là phấn đấu trở thành một đơn vị nghệ thuật đa năng, chuyên nghiệp ở tất cả mọi thể loại ca - múa - nhạc, là nơi vừa hội tụ vừa lan tỏa những giá trị nghệ thuật và phát triển các giá trị văn hóa đặc sắc, riêng có của Đà Nẵng và của cả nước.

Có thể nói, các sự kiện văn hóa nổi bật ở thành phố bên sông Hàn trong năm 2022 không chỉ góp phần phục hồi thương hiệu *Đà - Nẵng - đáng - đến* sau hai năm “chững lại” do phải căng mình chống chọi với đại dịch Covid-19 mà còn là sự thể hiện quyết tâm chính trị của người Đà Nẵng trong việc lan tỏa tác động của Hội nghị Văn hóa toàn quốc

năm 2021 nhằm phân đấu đưa văn hóa “ngang hàng với kinh tế, chính trị, xã hội” đúng như tinh thần Nghị quyết Hội nghị Trung ương lần thứ 9 khóa XI. Xin nói thêm, ý tưởng “văn hóa phải được đặt ngang hàng với kinh tế, chính trị, xã hội” trong Nghị quyết Hội nghị Trung ương lần thứ 9 Khóa XI thực chất là nhắc lại một câu nói của Bác Hồ trong buổi khai mạc phòng triển lãm văn hóa ngày 7 tháng 10 năm 1945: “Trong công cuộc kiến thiết nước nhà có bốn vấn đề cùng phải chú ý đến, cùng phải coi trọng ngang nhau: chính trị, kinh tế,

xã hội, văn hóa. Nhưng văn hóa là một kiến trúc thượng tầng”¹. Bác Hồ quan niệm “coi trọng ngang nhau” nhưng không phải bằng vai phải lứa, vì thế Bác đã phải nói thêm câu: “Nhưng văn hóa là một kiến trúc thượng tầng” và chính câu nói bổ sung để nhấn mạnh này mới chính là ý tưởng cốt lõi của Bác Hồ - tiếc rằng vẫn chưa được hậu thế thật sự quan tâm.

1. Hồ Chí Minh: *Về văn hóa, Bảo tàng Hồ Chí Minh*, H, 1997, tr. 11.

CÁC CHÍNH SÁCH ĐỐI VỚI LAO ĐỘNG NHẬP CƯ...

Hiến pháp Việt Nam đã quy định rằng, mọi người dân đều có quyền tự do cư trú, cho nên quản lý cư trú phải bằng nhiều biện pháp chứ không nên nhăm vào việc siết điều kiện này, điều kiện khác để hạn chế quyền cư trú của công dân bằng biện pháp hành chính.

Cần tăng cường điều tiết và quản lý dòng lao động di chuyển về bằng các phương pháp kinh tế, phù hợp với cơ chế thị trường và quy luật phát triển thành phố.

Đà Nẵng cần tiếp tục dành những ưu đãi thích hợp về chế độ nhập khẩu, nhà ở, tuyển dụng và các chính sách khác về lương, phụ cấp để thu hút tuyển dụng những sinh viên, trí thức, chuyên gia tài năng cho các lĩnh vực kinh tế quan trọng của thành phố như công nghệ thông tin, tài chính, ngân hàng, du lịch... và các doanh nhân trình độ cao ở các lĩnh vực phù hợp về công tác tại thành phố.

Căn cứ vào định hướng phát triển kinh tế của thành phố trong tương lai với tỉ lệ lao động cho từng ngành, từng lĩnh vực mũi nhọn... từ đó, có những biện pháp cụ thể hơn nhằm khuyến khích hoặc hạn chế số lượng lao động lĩnh vực đó ở lại hay ra khỏi thành phố.

1. Lê Phí: *Người nhập cư ở ạt tới Đà Nẵng sinh sống*; <https://plo.vn/do-thi/nguoi-nhap-cu-o-at-toi-da-nang-sinh-song-878465.html>

2. Trương Văn Tuấn: *Nhập cư ở vùng Đông Nam Bộ trong những năm đầu thế kỷ XXI và ảnh hưởng của chúng đến sự phát triển xã hội*, Tạp chí Khoa học, Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh, 2010.

Tiếp theo trang 89

3. UBND thành phố Đà Nẵng: Quyết định số 29/2012/NQ-HĐND ngày 05-12-2012 về việc thông qua đề án phân bố dân cư trên địa bàn thành phố Đà Nẵng, giai đoạn 2013 - 2020, 2012.

4. UBND thành phố Đà Nẵng: Quyết định số 86/2000/QĐ-UBND ngày 02-8-2000 về thực hiện một số chính sách, chế độ đãi ngộ ban đầu đối với những người tự nguyện đến làm việc lâu dài tại thành phố và chế độ khuyến khích đối với cán bộ, công chức, viên chức đang công tác tại thành phố Đà Nẵng, Đà Nẵng, 2000.

5. UBND thành phố Đà Nẵng: Quyết định số 2035/QĐ-UBND ngày 19-3-2007 của Chủ tịch UBND thành phố Đà Nẵng về việc hỗ trợ kinh phí cho các đối tượng theo chủ trương thu hút nguồn nhân lực cho đến ngày 01-01-2008, Đà Nẵng, 2007.

6. UBND thành phố Đà Nẵng: Quyết định số 34/2007/QĐ-UBND ngày 28-6-2007 ban hành Quy định về chính sách ưu đãi đối với những người tự nguyện đến làm việc tại các cơ quan, đơn vị thuộc thành phố Đà Nẵng quản lý, Đà Nẵng, 2007.

7. Tuyết Lê: *Đà Nẵng dành 600 tỷ đồng hỗ trợ người lao động bị ảnh hưởng dịch Covid-19*; <https://vov.vn/xa-hoi/tin-24h/da-nang-danh-600-ty-dong-ho-tro-nguoi-lao-dong-bi-anh-huong-dich-covid-19-post946047.vov>

8. Tấn Việt: *Hội đồng nhân dân TP Đà Nẵng đề nghị rà soát lao động tự do chưa nhận hỗ trợ do Covid-19*; <https://plo.vn/hdnd-tp-da-nang-de-nghi-ra-soat-lao-dong-tu-do-chua-nhan-ho-tro-do-covid-19-post681784.ht.ml>

9, 10. Nguyễn Nữ Đoàn Ni: *Tác động của người nhập cư đến phát triển kinh tế - xã hội ở thành phố Đà Nẵng*, Luận án tiến sĩ tại Học viện CTQG Hồ Chí Minh, 2018.

11. Lê Bảo: *Chính sách riêng cho lao động di cư*, <http://daidoanket.vn/bai-3-chinh-sach-rieng-cho-lao-dong-di-cu-378343.html>.